

หัวข้อวิจัย	การประเมินการบังคับใช้กฎหมายโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการลดแหล่งเพาพันธุ์ยุงลายในประเทศไทย: กรณีศึกษาการบังคับใช้กฎหมายที่ดี
ชื่อผู้วิจัย	สุริโย ชูจันทร์*, อดิศักดิ์ ภูมิรัตน์**, สุรชาติ โภยดุลย์*
หน่วยงาน	*สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๑ จังหวัดนครศรีธรรมราช **ศูนย์การศึกษาและวิจัยสุขภาพนิเวศ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ปทุมธานี
ปีงบประมาณ	๒๕๔๖

บทคัดย่อภาษาไทย

การประเมินแบบสรุปผลนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบทและแนวปฏิบัติการบังคับใช้ข้อกำหนดท้องถิ่นควบคุมแหล่งเพาพันธุ์ยุงลายโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ได้ประกาศใช้ข้อกำหนดท้องถิ่นฯ ดังกล่าว ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ และใช้ตัวแทนกลุ่มอปท. ๒ แห่ง โดยแต่ละแห่งประกอบด้วยเจ้าพนักงานและแกนนำชุมชนรวม ๒๐ คน เพื่อประเมินผลลัพธ์การบังคับใช้ข้อกำหนดท้องถิ่นฯ ทั้งในด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน ผลการประเมินแสดงให้เห็นว่าตัวแทนอปท. จำกัดหน้าที่และจังหวัดหนึ่งบวบล้ำ ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบอปท. ที่มีการบังคับใช้ข้อกำหนดท้องถิ่นฯ ที่ดีเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในการลดแหล่งเพาพันธุ์ยุงลาย แต่ควรทบทวนบริบทการตราและบังคับใช้ข้อกำหนดท้องถิ่นฯ โดยยึดแนวทางการจัดการพาหะนำโรคแบบผสมผสาน และควรปรับใช้แนวปฏิบัติการบังคับใช้ข้อกำหนดท้องถิ่นฯ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมและการยอมรับของชุมชนสำหรับมาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการทางสังคม ยิ่งไปกว่านั้นปัจจัยความสำเร็จในการบังคับใช้ข้อกำหนดท้องถิ่นฯ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ความมุ่งมั่นทางการเมือง การสื่อสาร สาธารณะ การประชาสัมพันธ์ และการจัดการ และปัจจัยความสำเร็จในการปฏิบัติตามข้อกำหนดท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับ ปัจจัยการมีส่วนร่วมในชุมชน การตระหนักรู้ของชุมชน ความผูกพันของชุมชน การจัดสภาพแวดล้อมระดับครัวเรือน และความเต็มใจที่จะร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ : การประเมินผล การบังคับใช้กฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
การลดแหล่งเพาพันธุ์ยุงลาย

Title: Evaluation of law enforcement by local administrative organizations in Aedes vector breeding source reduction in Thailand : A case study of good enforcement practices

Researcher: Suriyo Chujun*, Adisak Bhumiratana**, Surachart Koydul*

Institution : * Office of Disease Prevention and Control, Region ๑๔,
Nakhon Si Thammarat

**Center of EcoHealth Education and Research (CEER), Faculty of Public Health, Thammasat University, Rangsit Campus, Pathumthai

Academic Year: ๒๕๖๓

ABSTRACT

Using summative evaluation, this study was aimed at evaluating enforcement contexts and enforcement practices by local administrative organizations (LAOs) that promulgated the local code of abatement of Aedes breeding place since ๒๕๖๐. Using ๖ LAO's representatives (๖๐ authorized persons and community leaders), the study also evaluated enforcement outcomes such as environmental manipulation and behavioral changes of the people living in the service areas of LAOs. Evaluation results revealed that representative LAOs of Tak and Nongbualamphu provinces can be role models of law enforcement good practices in Aedes vector source reduction. However, LAOs should revise the enforcement contexts and practices by adopting the integrated vector management (IVM) approaches. Such LAOs should revise the enforcement practices, relying on community participation and community acceptance of legal measures or social measures. Moreover, success factors for enforcement practices relied on leadership, political will, public communication, public relation and management. Success factors for law compliance relied on community participation, community awareness, community engagement, household-level environmental management, and willingness to pay.

Keywords :

Evaluation, law enforcement , local administrative organizations, *Aedes* vector breeding source reduction